

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Art. 1. Utrùm actus fidei divinæ sit necessarius necessitate medii respectu adultorum existentium in statu peccati mortalis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83614)

parvulis sine baptismo morientibus: nam damnantur, quamvis absque ulla sua culpa personali sine baptismo decedant: necessarium verò necessitate præcepti potest sine salutis dispendio omitti, modò omittatur inculpabiliter propter ignorantiam invincibilem, aut aliam causam legitimam.

2. Quæ sunt necessaria necessitate mediæ, sæpe non sunt in potestate hominis, ut prima gratia. At quæ necessaria sunt necessitate præcepti, sunt in nostra potestate, quandiu necessaria sunt, & desinunt esse necessaria, ubi primò desinunt esse in nostra potestate, quia statim desinit obligatio præcepti: præcepta enim non obligant ad impossibile.

Nota 3. Adhuc majoris claritatis causa, necessarium ad salutem distingui potest triplex, nempe necessarium necessitate mediæ tantum, necessarium necessitate præcepti tantum, & necessarium necessitate mediæ simul & præcepti. Illud est necessarium necessitate mediæ tantum, sine quo non potest salus obtineri; non cadit tamen sub obligationem præcepti, quia non est in nostra potestate, ut prima gratia. Illud est necessarium ad salutem necessitate præcepti tantum, quod non est ad salutem necessarium, nisi quia cadit sub obligationem alicujus præcepti: talis est rei alienæ restitutio. Illud denique necessarium est necessitate mediæ simul & præcepti, sine quo habito in re, vel saltem in voto, salus est impossibilis; & quia est in nostra potestate, cadit sub præceptum: nam sicut tenemur procurare salutem nostram, ita & tenemur nobis procurare media, quæ sunt in nostra potestate, & sine quibus salutem nostram consequi non possumus.

ARTICULUS I.

Utrum actus fidei divinæ sit necessarius necessitate mediæ respectu adultorum, existentium in statu peccati mortalis.

Nota. Quæstio proponitur de adultis; nam planè indubitatum est, actum fidei divinæ non esse necessarium ad salutem parvulis ante ætatem adultam morientibus: parvuli enim justificantur in baptismo, sine actu fidei, cujus non sunt capaces; & morientes ante adultam ætatem, moriuntur antequam gratiam justificationis in baptismo acceptam amittere potuerint: unde salvantur absque actu fidei, sicut & absque omni actu cujuscumque alterius virtutis.

Item quæstio proponitur de adultis existentibus in peccato mortali; quia si quis in infantia baptizatus, moreretur post ætatem adultam, sed antequam peccaret mortaliter, moreretur cum gratia baptismali, quæ nisi per peccatum mortale amitti non potest, & ita salvaretur, antequam actum fidei divinæ exercuisset, nondum urgente præcepto fidei, vel ejus obligatione inculpabiliter ignorata. Tota ergo difficultas est de adultis, qui vel in infantia non fuerunt justificati per baptismum, vel justitiam acceptam postea per mortale peccatum amiserunt. Pro illis itaque sit

R E S P O N S I O.

Actus fidei divinæ necessarius est ad salutem necessitate mediæ omnibus adultis in statu peccati mortalis existentibus, sive ante, sive post baptismum.

Prob. Nullus adultus, existens in peccato mortali, salvari potest, nisi justificetur: nemo enim salvatur, nisi in statu justitiæ moriatur. Atqui nullus adultus, existens in peccato mortali, secundum legem Dei ordinariam justificari potest sine aliquo actu fidei divinæ, ita ut omni actu fidei divinæ etiam inculpabiliter omisso, nullus unquam adultus in peccato mortali existens justificetur. Ergo, &c.

Prob. min. 1. ex Apostolo ad Hebr. c. 11. ubi ait: *Sine fide impossibile est placere Deo: credere enim oportet accedentem ad Deum, &c.*

2. Ex Conc. Trid. sess. 6. c. 7. ubi de baptismo dicitur: *Quod est sacramentum fidei, sine qua nulli unquam contingit justificatio.* Et c. 8. de ipsa fide: *Fides*

est humane salutis initium, fundamentum & radix omnis justificationis, sine qua impossibile est placere Deo, & ad filiorum ejus consortium pervenire.

3. Ex S. Augustino ser. 38. de tempore: *Fides est, inquit, bonorum omnium fundamentum, humane salutis initium. Sine hac nemo ad filiorum Dei consortium potest pervenire, quia sine ipsa nec in hoc seculo quisquam justificationis consequitur gratiam, nec in futuro vitam possidebit eternam.*

Ratio à priori est voluntas Dei, exigentis ad conferendum adulto peccatori justificationis beneficium, ut sibi prius supremum intellectus cultum exhibeat, captivando intellectum in obsequium fidei, hoc est, ex pio affectu se submitendi authoritati divinæ, credendo firmissime res intelligentiam humanam superantes, præcisè propter revelationem & veritatem divinam. Quæ voluntas Dei nobis sufficientissime innotebit ex Scriptura, Patribus & Conciliis, quorum plura testimonia legi possunt apud Valenciam & Suarez.

Nec dic Scripturam, Patres & Concilia loqui tantum de necessitate præcepti, aut, si loquuntur de necessitate mediæ, sumere fidem generaliter, præscindendo à stricta & lata. Nam 1. quòd loquuntur de necessitate mediæ, manifestum est ex tenore verborum. 2. Quòd loquuntur de fide stricta, quæ sola communiter exprimitur nomine fidei divinæ, patet ex eo quòd loquuntur de fide simpliciter, & sine addito. At nomine fidei simpliciter, intelligitur sola fides stricta.

Præterea, Apostolus, quando dicit, quòd impossibile sit placere Deo sine fide, loquitur de fide, quam initio capitis describit his verbis: *Fides est sperandarum substantiarum rerum, argumentum non apparentium.* At his verbis describit fidem strictam & perfectam. Item loquitur de fide, quam habuerunt Abel, Henoc, Noè, Abraham, &c. & per quam Deo placuerunt: at fides illa fuit procul dubio fides stricta & perfecta, seu fides, quæ res à Deo revelatas cum summa apprehensione crediderunt præcisè propter veritatem & revelationem divinam, post sufficientem illarum per motiva credibilitatis propositionem.

Obj. 1. Si actus fidei divinæ est medium ad salutem necessarium respectu adulti existentis in statu peccati mortalis, vel est medium necessarium simpliciter, vel secundum quid tantum. Neutrum dici potest. Ergo, &c. R. neg. min. & dico esse medium necessarium simpliciter, quia adultus peccator justificari non potest sine actu fidei in re.

At inquit. Scriptura, Patres, & Concilia intelligi possunt de necessitate actus fidei vel in re, vel in voto: sicut cum dicunt baptismum vel penitentiam esse medium ad salutem necessarium, possunt imò debent intelligi de necessitate mediæ vel in re, vel in voto.

R. neg. & dico magnum esse discrimen inter actum fidei & baptismum, vel penitentiam: nam neque Scripturæ, neque Patres, neque Concilia ulibi docent, vel innuunt sufficere ad justificationem & salutem adulti peccatoris votum fidei divinæ. At 1. Scriptura sufficienter significat sufficere ad justificationem votum baptismi, quando dicit peccatorem cum perfecta contritione justificari. Item sufficienter significat ad justificationem sufficere votum penitentiae, sive penitentia sumatur pro sacramento, sive pro dolore de peccatis, cum dicit hominem super omnia diligentem Deum, à Deo quoque diligere, dilectione scilicet justificante.

Similiter Concil. Tridentinum aperte supponit sess. 6. cap. 4. hominem justificari posse cum voto baptismi; & sess. 14. cap. 4. expresse docet per contritionem charitatem perfectam hominem Deo reconciliari ante susceptionem Sacramenti Penitentiae, & ita hominem Deo reconciliari per Sacramenti Penitentiae votum, quod includit contritio charitate perfecta.

Præterea, docendo hominem reconciliari Deo per contritionem perfectam, satis innuit etiam reconciliari per actum charitatis, æquivalentem contritioni per-

perfecte, & votum ejus includentem, & ita ad justificationem sufficere posse votum contritionis perfectæ. At nihil simile docet, vel etiam leviter insinuat de actu fidei divinæ; sed è contra aperte significat votum fidei divinæ nunquam ad justificationem adulti sufficere posse, cum loquens de adultorum justificatione, ait actum fidei divinæ esse fundamentum & radicem omnis justificationis, & sine illo nemini unquam justificationem contigisse.

Obj. 2. Si actus fidei perfectæ est medium ad salutem necessarium simpliciter omni adulto existenti in statu peccati mortalis, salus impossibilis est adultis infidelibus, quibus non prædicatur Evangelium. Constat repugnare Apostolo dicenti 1. ad Timoth. c. 2. *Deus vult omnes homines salvos fieri, & ad agnitionem veritatis venire.* Ergo, &c. *R. neg. seq. maj.* Nam, ut constat ex dictis suo loco, adulti infideles, quibus non prædicatur Evangelium, non accipiunt quidem auxilia proximè necessaria ad exercendum actum fidei divinæ, at accipiunt remotè sufficientia, quibus si rectè uterentur, acciperent ulteriora, & proximè requisita ad hunc actum.

Nota. Media ad salutem necessaria, sunt inter se subordinata; ita ut unum non detur nisi mediante alio. Itaque qui benè utitur medio sibi oblato, paulatim majora accipit: qui verò malè utitur, indignus est qui accipiat majora, & sic merito deseritur à Deo. Cum ergo infideles, quibus Evangelium non prædicatur, malè utantur mediis sibi à Deo ad salutem datis, mirum non est, quòd à Deo majora non accipiant, sed in tenebris infidelitatis relinquantur, in quibus morientes damnantur, non quidem ob infidelitatem, quæ in illis merè negativa est, sed propter peccatum originale, & alia actualia mortalia, in decursu vitæ commissa.

ARTICULUS II.

Quarum veritatum fides necessaria sit necessitate medii ad justificationem & salutem adulti existentis in statu peccati mortalis.

Nota 1. Potest aliquod credi dupliciter, explicitè, & implicitè. Illud creditur explicitè, quod per se & secundum se attingitur à credente per actum fidei. Sic credo, explicitè mysterium Trinitatis, quando propter revelationem divinam, assentior huic veritati: Deus est trinus. Illud creditur tantum implicitè, quod non attingitur per se & secundum se à credente; qui tamen per actum quo credit, attingit illud aliquatenus, & secundum rationem aliquam consulam & generalem illi cum multis aliis planè diversis communem. Sic credo mysterium Incarnationis, credendo Deum hominibus de sufficientibus ad salutem mediis providisse; qui modus credendi incarnationem, ut per se patet, valdè diminutus est, & imperfectus.

Nota 2. Mysterium Incarnationis tria includit. 1. Munus redemptoris & mediatoris Deum inter & homines. 2. Divinitatem hujus redemptoris: nam simul est verus Deus & verus homo. 3. Passionem & mortem ejusdem redemptoris, qua genus humanum redemit. Potest autem mysterium Incarnationis credi quoad hæc tria & implicitè & explicitè. Item potest explicitè credi uno actu, quoad primum tantum, & alio quoad primum & secundum tantum, & alio quoad omnia simul; quæ non habent difficultatem.

Item in Deo multa considerari possunt, nempe quòd existat, quòd sit author rerum omnium, quòd curam salutis nostræ gerat, quòd sit finis noster supernaturalis, & quòd sit unus in essentia, & trinus in personis. Potest autem explicitè credi uno actu præcisè ut existens, alio præcisè ut existens & author rerum omnium, alio præcisè ut existens, author rerum omnium, curam salutis nostræ gerens, & finis noster supernaturalis, alio denique, ut existens, &c. & unus in essentia ac trinus in personis, quæ omnia plana sunt. Sed queritur, utrum ad ju-

stificationem, & consequenter ad salutem adulti peccatoris, requiratur ut explicitè credat Deum sub illis omnibus considerationibus, imò & mysterium Incarnationis secundum illa tria, quæ includit. Quæ quæstio potest proponi non solum pro tempore quod Evangelii promulgationem secutum est, sed etiam pro omnibus tempore quod legis evangelicæ institutionem & promulgationem antecessit. Ad hanc quæstionem solvendam, fit

RESPONSIO I.

Fides, qua explicitè creditur Deum existere, esse authorem rerum omnium, curam salutis hominum gerere, & esse finem nostrum supernaturalem, fuit quovis tempore adulto peccatori necessaria ad salutem necessitate medii.

Prob. Nam nullus adultus peccator unquam justificari potuit sine fide illa. Ergo, &c. *Prob. ant. ex* Apostolo dicente Hebr. c. 11. *Sine fide impossibile est placere Deo: credere enim oportet accedentem ad Deum quia est, & quod inquirentibus se remunerator sit.* Loquitur autem Apostolus. 1. De fide perfectæ, quæ sola venit simpliciter nomine fidei. 2. De fide explicita, qua nimirum res creditur, & attingitur in se, & secundum rationem propriam, ut manifestè ostendunt ipsa verba Apostoli. Præterea, fides implicita, quæ talis, non est fides rei, cujus dicitur fides, nisi secundum quid, & cum addito diminutive. De qua procul dubio fide non loquitur Apostolus; cum simpliciter dicat necessariam esse fidem Dei existentis & remuneratoris. 3. De fide Dei existentis sub ratione unius primi principii; loquitur enim de fide, qua Deus existens creditur ut Deus: non creditur autem, ut Deus, nisi credatur saltem, ut unum primum principium existens. 4. De fide Dei, ut remuneratoris, remuneratione supernaturali alterius vitæ, ut patet ex contextu. 5. Et ita de fide Dei ut curam gerentis salutis hominum, & ut eorum finis ultimi, per visionem beatificam possidendi.

RESPONSIO II.

Explicita fides mysterii Incarnationis, quoad divinitatem, passionem, & resurrectionem Christi, non fuit medium necessarium ad salutem adulti peccatoris in lege naturæ & Mosaica.

Prob. Nam medium ad salutem necessarium publicè omnibus prædicatur & promulgatur, alioqui Deus non provideret sufficienter saluti omnium hominum, quod est contra sinceram salvandi omnes voluntatem, quam Apostolus Deo attribuit pluribus locis. Atqui in lege naturæ & Mosaica, mysterium Incarnationis, quoad divinitatem, passionem, mortem & resurrectionem Christi, non fuit publicè prædicatum & promulgatum omnibus. Ergo mysterium Incarnationis, ut explicitè creditum quoad divinitatem, passionem, &c. non fuit medium necessarium ad salutem adulti peccatoris in lege naturæ & Mosaica.

Prob. min. ex Apostolo dicente Galat. c. 3. *Prius autem quam veniret fides, sub lege custodiebamur conclusi in eam fidem, quæ revelanda erat.* Atqui fides illa, quæ in lege gratiæ revelanda erat, & quæ proinde ante legem gratiæ non fuerat revelata, & ad quam reservabantur Judæi ad Christum convertendi, est fides divinitatis, passionis, mortis & resurrectionis Christi: de hac enim fide perpetuo loquitur Apostolus. Ergo ex Apostolo, ante adventum Christi & legem gratiæ, divinitas, passio, mors, & resurrectio Christi non fuerunt publicè prædicatæ & promulgatæ omnibus.

Porrò cum dicimus medium ad salutem necessarium publicè omnibus prædicari & promulgari debere, accipiendum est in sensu morali; hoc est, ita debere, prædicari & promulgari, ut non aliquibus tantum, sed multitudini, non majoribus tantum vel doctioribus, sed etiam minoribus & indoctis innotescat, & si qui sunt, qui illud ignorant, ignorent ob aliquam culpam vel suam, vel aliorum, quorum curæ sunt

com-